

Vreme: 18.07.2026 08:34

Medij: politika.rs

Link: <https://www.politika.rs/sr/clanak/771704/ankara-shvata-da-su-joj-vrata-eu-zatvorena>

Autori: Politika onlajn

Teme: Evropska komisija

Naslov: Ankara shvata da su joj vrata EU zatvorena

3241

Pristupanje EU za Tursku postalo nedostižan cilj

ANKARA - U Turskoj raste uverenje da je pristupanje Evropskoj uniji postalo praktično nedostižan cilj i da Brisel, uprkos formalnom kandidatskom statusu te zemlje, nema stvarnu nameru da otvori put ka njenom punopravnom članstvu. Turski politički komentator Erdžan Mumlu ocenio je da Ankara postepeno shvata da će, ukoliko Evropska unija nastavi sadašnju politiku, njena vrata za Tursku ostati trajno zatvorena. "Turska počinje da shvata da će, s obzirom na trenutnu politiku Brisela, vrata Evropske unije biti zauvek zatvorena za republiku", rekao je Mumlu. Prema njegovim rečima, na takav zaključak upućuju i nedavne poruke turskih zvaničnika, koje pokazuju da vlasti u Ankari više ne očekuju konkretan napredak u pristupnim pregovorima. Dijalog o punopravnom članstvu, kako je naglasio, već godinama je faktički zamrznut. Turska je zahtev za pristupanje tadašnjoj Evropskoj ekonomskoj zajednici podnela još 1987. godine, status kandidata dobila je u decembru 1999, dok su pristupni pregovori formalno započeti u oktobru 2005. godine. Od ukupno 35 pregovaračkih poglavlja otvoreno je 16, a samo jedno je privremeno zatvoreno. Poslednje poglavlje otvoreno je u junu 2016. godine. Savet Evropske unije je još u junu 2018. konstatovao da se Turska udaljava od Unije i da su njeni pristupni pregovori praktično zaustavljeni. Od tada nije moguće otvaranje niti zatvaranje novih poglavlja, a kao glavne prepreke Brisel navodi stanje demokratije, vladavine prava i osnovnih prava, kao i nerešene sporove u vezi sa Kiprom. Ipak, ocena o sve većoj besperspektivnosti evropskog puta ne znači da je Turska formalno odustala od članstva. Predsednik Redžep Tajip Erdogan je 9. jula, posle susreta sa predsednikom Evropskog saveta Antoniom Koštom i predsednicom Evropske komisije Ursulom fon der Lajen u Ankari, zatražio oživljavanje pristupnog procesa i ponovno aktiviranje mehanizama za dijalog sa Briselom. Tako je sve vidljiviji raskorak između zvanične politike Ankare, koja i dalje čuva članstvo kao formalni strateški cilj, i procene dela turske javnosti da se odnos EU prema Turskoj svodi na saradnju u oblastima koje su potrebne Briselu - trgovini, migracijama, bezbednosti i energetici - bez stvarne perspektive prijema u Uniju. Istovremeno, Turska nastoji da produbi ekonomsku povezanost sa evropskim tržištem nezavisno od zastoja u pristupnim pregovorima. Ankara je izrazila interesovanje za uključivanje u Jedinствeno područje plaćanja u evrima - SEPA, što bi omogućilo brže, bezbednije i jeftinije prekogranične transakcije za građane i privredu. Nije, dakle, reč o nameri Turske da pristupi evrozoni i uvede evro kao nacionalnu valutu, već o mogućem ulasku u evropski sistem platnog prometa, u kojem učestvuju i zemlje koje nisu članice Evropske unije niti evrozone. Evropska komisija i turski predstavnici ocenili su da bi uključivanje Turske u SEPA olakšalo trgovinu, investicije i finansijske tokove između dve strane. Odnos Ankare i Brisela tako sve više dobija oblik pragmatičnog partnerstva, zasnovanog na ekonomskim i bezbednosnim interesima, dok pitanje punopravnog članstva ostaje formalno otvoreno, ali bez vidljivog političkog mehanizma koji bi Tursku približio Evropskoj uniji.

